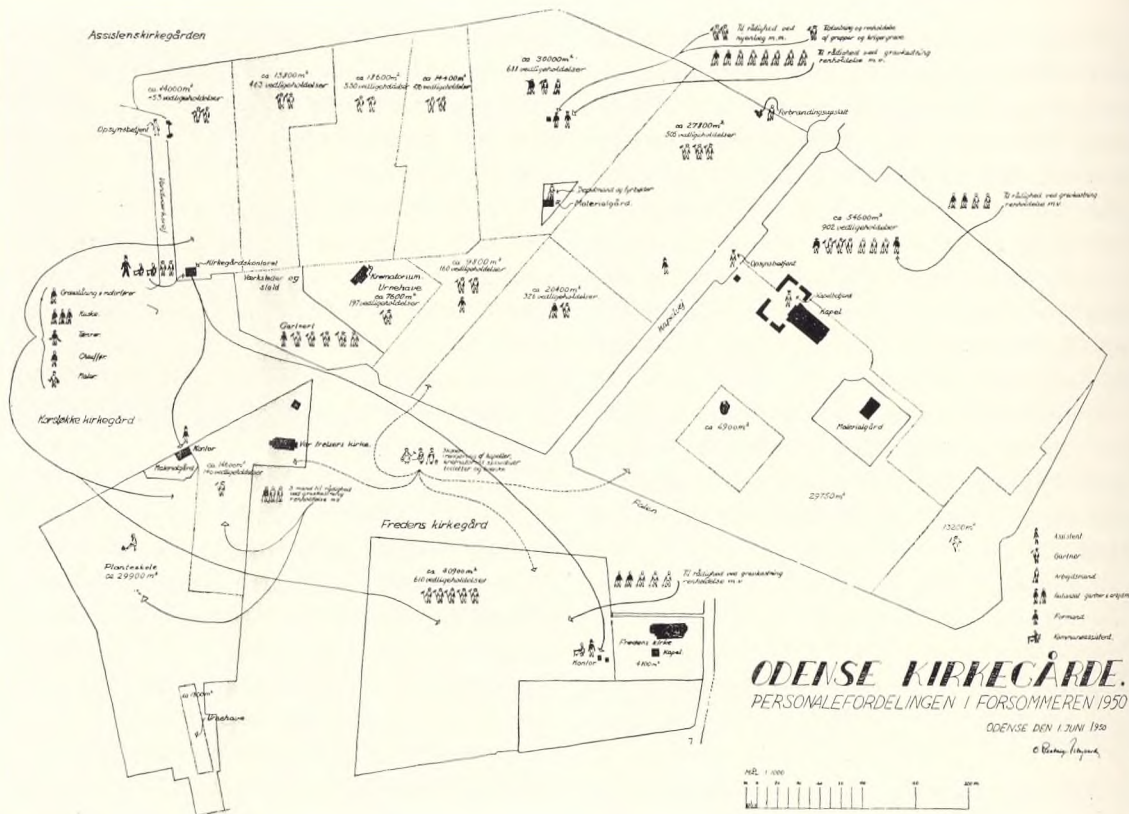

Fig. 162.
Grafisk gengivelse af
personaleforhold på
Odense kirkegårde;
jvnf. teksten
foregående side.

En billedhugger i grønt

Inspektør Chr. Bech Skrydstrup

Det meste af året 1950 tilbragte min kone og jeg i Sydamerika som gæster hos nogle slægtninge. Skønt det var ferie efter mere end 40 års tjeneste i *Københavns begravelsesvæsen*, kunne jeg naturligvis ikke lade være med at interessere mig for kirkegårdene dér, hvor jeg op-

holdt mig, og det må siges, at jeg både mødte og hørte om meget fremmedartede og mærkelige forhold. I en følgende artikel vil jeg fortælle lidt om kirkegården i *Quito* i *Ecuador*, mens nærværende stammer fra en kirkegård, som jeg ikke nåede at få at se. Jeg blev gjort opmærksom på den gennem en avisartikel, der var skrevet af *Julián Isaac Diaz* til bladet *El Comercio*, og efter at ha fået den oversat af kyndige følger den her i uddrag.

Tulcán! Livskraftigt grænsefolk fra provinsen *Carchi*; gæstfri by, hvor kaneltoddyen og »poncho«en giver egnen den typiske ecuadorianske kolorit.

Man driver omkring i gaderne, og tulanenserne fremviser stolte deres skole »Bolivar«. Hr. *Antonio Burbano* inviterer os ud på kirkegården. Vi ville knap tro vore øjne: foran os åbenbarede sig gange, tredive meter lange eller mere, hvis sidevægge dannedes af dekorative figurer, alle huggede eller klippede ud i cypresser, dannede elefanter, ørne, vindeltrapper, mægtige masker; kort og godt

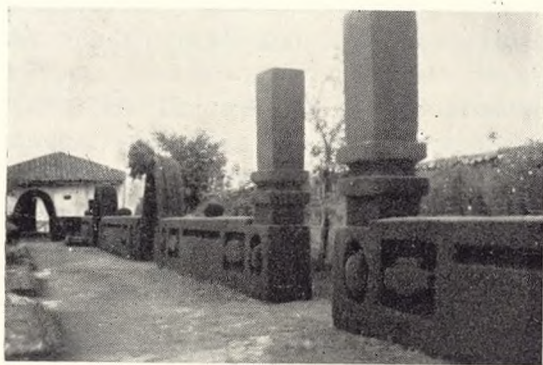

Fig. 163.
Topiariske arbejder
i cypresser;
kirkegården i Tulcan,
Ecuador.

noget, som opfordrede til at tage filmsapparatet frem.

Vi spurgte efter ophavsmanden til al denne skønhed og blev forestillet for en mand på ca. 36 år, høj og tynd, ligefrem og enkel, hvis øjne strålede af glæde, da han så det indtryk, hans arbejde gjorde på os. Det var en mand af Tulcáns milieu: *Azael Franco*, en selvoplært ecuadoriansk gartner med en yppig fantasi, dygtige hænder og med hjertet på det rigtige sted. Vi får at vide, at han er carchense (d. v. s. fra provinsen Carchi) og at hans løn ikke er højere end andres, og at han elsker sit land, som kun en tulcánbeboer kan elske det. Han ville ønske (meget logisk), at forholdene økonomisk var bedre, for han har kone og børn, men han vil ikke forlade Tulcán. Og så siger han: »Ser De, man gør, hvad man kan; hvis jeg gik hen og arbejdede et andet sted, ville jeg tænke på, hvad der ville blive af dette... og dette har kostet mig tid... og tro mig, jeg vil ikke kunne forlade det«.

Azael Franco elsker sin lille by, og han føler sig stolt over, at Tulcáns kirkegård kan vise et smilende ansigt, hvilket ikke plejer at være tilfældet på andre steder.

Vi er nysgerrige efter at få at vide, hvorledes han har opnået disse fuldkomne figurer, og han svarer: »Kan De se den lille elefant derovre... ser De, snabelen har forvoldt mig mest besvær. Grenen, den fremtidige snabel, må bøjes i overensstemmelse med formen, hver dag en smule; jeg binder den med et stykke snor og giver den form og kæler af og til for den med min saks. Man må have tålmodighed; disse cypresser er meget delikate; jeg sammenligner dem med børn eller med dyr, som er menneskers venner; man må få dem til at adlyde sig så meget som de kan, og hvis de stritter imod, må man ikke tvinge dem. De lystre, men det tager sin tid.

Dette er kunstnerens typiske måde at udtrykke sig på, ved at give sit værk liv. Man fristes til at tro, at han hører en klagen, når han forsøger at bøje en cypresgren, og at han næppe vil forsøge at tvinge den, men hellere vente en uge eller to, måske flere, for langsomt at give den form. Vi glemmer tiden, spadserer rundt i parken, beundrer skulpturerne

Fig. 164.
Topiariske arbejder
i cypresser;
kirkegården i Tulcán,
Ecuador.

een efter een og kommer til sidst til en kæmpemæssig maske på ca. 3 meters højde. Franco forklarer os, at han så billedet i et ugeblad, som ikke var hans, men at det prægede sig således i hans hukommelse, at han senere kunne gengive det nøjagtigt.

Kirkegården er et sted, som er formet, skabt og vedligeholdt af en ecuadorianer, som, ihvorvel betalt af kommunen, yder mængfold hvad lønnen er værd. Det er et sted, som de tilsvarende øvrigheder i turistmæssig henseende burde give større opmærksomhed. Næste gang kommer vi med farvefilm, for vi har til hensigt at give en lektion i gartneri til mange lande i dette Amerika, og vi er overbeviste om, at vort arbejde vil belønnes rigt med den glæde, det vil skabe uden for landets grænser. Vi synes, at det er på tide, at ecuadorianernes værk og dygtighed bliver kendt i større udstrækning; folk skal vide, at i dette vort land, i denne mægtige natur, findes den ecuadorianske kunstner, hengiven til sit arbejde, dannende et hele, fjernt fra økonomisk ærgerrighed; hans værk er hans liv.

Fig. 165.
Udsigt over en del af
kirkegården i Tulcán.
Langs gangene
udklippede cypresser.